

Karl Rahner

Hayatı Eserleri ve Teolojisi

Osman ERASLAN

FCR YAYIN LTD.

Genel Yayın No | General Publication Number: 1482

FCR Sertifika no | Certificate Number: 46550

ISNI: 0000 0004 4657 1968

ROR ID: ror.org/00zznvq98

Eskiyei Yayınları

Yayın No | Publication Number: 280

Kitap Adı: Karl Rahner Hayatı Eserleri ve Teolojisi

Book Title (English): The Life Works and Theology of Karl Rahner

ISBN: 978-625-6781-93-1

DOI: | doi.org/10.70458/fcr.9786256781931

Yazarlar | Authors: Osman ERASLAN | orcid.org/0000-0003-3322-9277

Kurum | Institution: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

ROR ID: ror.org/04xk0dc21

Editörler: Elmas Ruşen BARUT | orcid.org/0000-0002-5370-2458

Veysi KILIÇ | orcid.org/0000-0003-0770-8186

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book – Monograph

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 13,5 x 21 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 116

Yayın Tarihi | Publication Date: Aralık | December 2024

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: FCR

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: NY MATBAACILIK (Sertifika no: 50732)

Konu Kategorisi | Subject Categories

BIC: HRCC7 | Hristiyan teolojisi | Christian theology

BISAC: REL067000 | Hristiyanlık / Teoloji | Christianity / Theology

THEMA: QRAM | Hristiyan teolojisi | Christian theology

LC: BT10 | Hristiyan Teolojisi | Christian Theology

Atf Bilgisi | Cite as: Eraslan, Osman. *Karl Rahner Hayatı, Eserleri ve Teolojisi*.

Ankara: Eskiyei Yayınları, 2024.

© All rights reserved | FCR YAYIN LTD.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 06050

Altındağ-Ankara/TÜRKİYE • Tel: +90 (312) 310 08 60

www.fcr.com.tr • fcr@fcr.com.tr

Karl Rahner

Hayatı Eserleri ve Teolojisi

Osman ERASLAN

Ankara 2024

Yazar Hakkında | About the Author

Osman ERASLAN

Yazar 1987 yılında Burdur'da doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini aynı şehirde aldıktan sonra üniversite eğitimi için Ankara'ya gitti. 2010 yılında Hacettepe Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümünden lisans mezuniyetini aldıktan sonra 2011 yılında Ankara Üniversitesi'nde Dinler Tarihi ABD'da yüksek lisans eğitimine başladı. "Karl Rahner'in Teolojik Görüşleri ve Hıristiyan İlahiyatına Katkıları" başlıklı yüksek lisans tezini 2015 yılında savundu. 2021 yılında "Havari Petrus ve Hristiyanlıktaki Yeri" başlıklı tezi ile doktor unvanını aldı. 2014 yılında Araştırma Görevlisi olarak göreve başladığı Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde halen Dr. Öğr. Üyesi olarak görev yapmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıdır.

Osman ERASLAN

The author was born in Burdur in 1987. He completed his primary, secondary and high school education in the same city. After graduating from the Department of German Language and Literature at Hacettepe University in 2010, he started his master's degree in the Department of History of Religions at Ankara University in 2011. He defended his master's thesis titled "Karl Rahner's Theological Views and Contributions to Christian Theology" in 2015. He received his doctorate at the same university in 2021 with his thesis titled "Apostle Peter and His Place in Christianity". He started working as a Research Assistant in 2014 and currently serves as an Assistant Professor at Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Faculty of Theology. He is married and father of two children.

Kitap Hakkında

Karl Rahner Hayatı, Eserleri ve Teolojisi

Karl Rahner, Katolik dünyasına XX. yy.'da damgasını vurmuş olan teologlardan biridir. Diğer dinlere inananlar konusundaki tavrı ile II. Vatikan Konsili'nin karakterini belirleyen Rahner, kapsayıcı yaklaşımın mimarı olarak görülmektedir. Diğer dinlere inananları “anonim Hıristiyanlar” olarak isimlendiren Rahner, bu insanların kurtuluşa ermesinin İsa Mesih'in inayeti aracılığıyla mümkün olduğunu belirtmiştir. Aynı zamanda Yeni Teoloji Hareketi'nin savunucularından olan Rahner, Katolik Kilisesi'ne karşı eleştiriler yönelmiş ve kilisenin bozulma yolunda olduğunu ifade etmiştir. Bu bozulmadan ise patristik dönemin eserleri ile kurtulunabileceğini belirtmiştir.

Araştırmamızda son yüzyıl teologlarından Karl Rahner'in kilise, vahiy ve kurtuluş konuları hakkında ne tür fikirlere sahip olduğu ve bunların kaynakları ortaya konulmuştur. Kilise Babaları'ndan Clement, Tertullian, Origen ve Augustinus'un kilise, vahiy ve kurtuluş konularındaki görüşleri incelenmiştir. Rahner ile aynı dönemde yaşamış olan Henri de Lubac, Yves Congar, Edward Schillebeckx ve Hans Küng'ün de Rahner ile ortak olan ve olmayan fikirleri ortaya konulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Karl Rahner, II. Vatikan Konsili; Anonim Hıristiyanlar; Dinler Arası Diyalog; Kapsayıcılık; Dışlayıcılık; Çoğulculuk

About the Book

The Life, Works and Theology of Karl Rahner

Karl Rahner is one of the theologians who left marks on the XX. Century. He designated the main character of the II. Vatican Council with his attitude about the salvation of unbelievers and the believers of other religions. He is seen as the originator of inclusivism. Rahner called the believers of other religions as “anonymous Christians” and stated that they can attain the salvation in Christ’s grace. Rahner, who is at the same time one of the defenders of the group New Theology (*Nouvelle Théologie*), criticized the Catholic Church and expressed that the church is degenerating. So accordingly to overcome this degeneration church must turn back to the works of patristic era.

In our thesis, we centered the attitudes of Rahner about church, revelation and salvation and the resources of these attitudes. Also it is examined the attitudes of Clement, Tertullian, Origen and Augustine about church, revelation and salvation. Henri de Lubac, Yves Congar, Edward Schillebeeckx and Hans Küng, who are the contemporaries of Rahner, are examined with their ideas about church, revelation and salvation.

Keyword: Karl Rahner; II. Vatican Council; Anonymous Christians; Interreligious Dialog; Inclusivism; Exclusivism; Pluralism

ÖN SÖZ

Hıristiyan olmayanlar, Hıristiyanlar için tarih boyunca her dönemde belirli bir öneme sahip olmuştur. M.S. ilk yıllardan beri Kilise Babaları ve teologlar Hıristiyan olmayanlar hakkında hüküm vermiş ve bir karar açıklamışlardır. Bu verilen hükümler bazılarında olumsuz, bazılarında olumlu, bazılarında ise çekimsiz olmuştur. XX. yy.'da gerçekleştirilmiş olan II. Vatikan Konsili'ne (1962-1965) kadar Hıristiyan dünyasında hâkim olan genel geçer görüş Katolik Hıristiyanların dışında hiç kimsenin kurtuluşa pay sahibi olamayacağı yönünde olmuştur. Bu genel geçer görüşün aksine, Hıristiyan olmayanların da kurtuluşa pay sahibi olduğunu ve o inanç sistemlerinde de hakikatin eksik de olsa var olduğunu söyleyen teologların ortaya çıkmasına rağmen bunların sayısı iki elin parmaklarını geçmeyecek kadar azdır.

XX. yy.'a gelindiğinde Katolik dünyasında büyük bir değişim meydana gelmiştir. II. Vatikan Konsili'ne kadar Katolik olmayanları kurtuluşa pay sahibi görmeyenler tedricen onların da kurtuluşa pay sahibi olabileceklerini söylemeye başlamış ve bunu kilise doktrini olarak kabul etmişlerdir. Bu değişimin sebebi olarak pek çok farklı görüş ileri sürülmüştür. Çalışmamızın konusu bu değişimde önemli bir rolü olduğu düşünülen Karl Rahner'in teolojik görüşleri ve bu görüşlerin dayanaklarıdır. Karl Rahner, Katolik dünyasında yaşanan bu değişimin en önemli mimarı olarak görülmektedir. Diğer din mensupları ile ilgili görüşleri ve ortaya attığı "anonim Hıristiyanlık" teorisi ile XX. yy.'da adından çokça söz ettiren Rahner, II. Vatikan Konsili'nde danışman rahip (*peritus*) olarak görev almış ve konsil kararlarını önemli ölçüde etkilemiştir. Bu derece önemli bir şahsiyet olduğu için, ülkemizde dinler tarihi alanında üzerine müstakil hiçbir çalışma yapılmamış olan Karl Rahner'in teolojik görüşleri ve Hıristiyan ilahiyatına katkılarını dinler tarihi çerçevesinde bilimsel bir çalışmaya konu etmenin yerinde olacağını düşündük.

Çalışmamız giriş ve iki bölümden oluşmaktadır. Giriş kısmında araştırma metodlarımız ve kaynaklarımız hakkında bilgiler verdik. Bunun dışında çalışmamıza arka plan teşkil etmesi hasebiyle Hıristiyan dünyasında meydana gelen gelişmeler ve II. Vatikan Konsili ile ilgili fikirleri ifade ettik.

Rahner'in fikirlerinin daha iyi anlaşılması amacıyla birinci bölümün ilk başlığında Hıristiyan tarihinin ilk dönem Kilise Babalarından Clement, Tertullian, Origen ve Augustinus'un fikirlerini ele aldık. İkinci başlıkta ise Rahner'in çağdaşı olan teologlardan Henri de Lubac, Yves Congar, Edward Schillebeeckx ve Hans Küng'ün fikirlerini ortaya koyduk.

İkinci bölümün birinci kısmında çalışmamızın konusunu teşkil eden Cizvit ilahiyatçı Karl Rahner'in hayatını, eserlerini, eğitim sürecini ve tarikat yaşamını konu ettik. İkinci kısımda ise Rahner'in kilise anlayışını ve bu bağlamda "günahkâr kilise" fikrini ele aldık. Ardından onun vahiy ve kurtuluş hakkındaki fikirlerini ifade ederek "anonim Hıristiyanlık" teorisini anlattık. İkinci bölümün son başlığı altında da Rahner'in fikirlerine karşı yapılan itiraz ve eleştirileri inceledik.

Çalışma sırasında araştırma ve kaynak toplamak için Francis Xavier Vakfından aldığım bursla Almanya'nın Freiburg in Br. kentinde bulundum. Bursla ilgili konularda yardımını esirgemeyen Prof. Dr. Dr. Felix Körner'e ve Almanya'da bulunduğum süre içerisinde rehberliğinden istifade ettiğim Prof. Dr. Albert Raffelt'e teşekkür ederim. Çalışmamın hazırlanma sürecinin başından sonuna kadar değerli yorum ve katkılarıyla yolumu aydınlatan başta danışmanım Prof. Dr. Ali İsmail Güngör olmak üzere diğer hocalarıma ve özellikle Abdullah Döğür'e teşekkürü bir borç bilirim. Maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen aileme ve eşime de minnettarım.

KISALTMALAR

A.Ü.İ.F.D.	: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
Bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
CPPS.	: Congregatio Missionariorum Pretiosissimi Sanguinis Domini Nostri Jesu Christi (Missionaries of the Precious Blood)
Ed.	: Editör
İbr.	: İbranilere Mektup
O. Carm.	: Order of Carmelites
Res. İş.	: Resullerin İşleri
Rom.	: Romalılara Mektup
S.	: Sayı
s.	: Sayfa
Tek.	: Tekvin
U.Ü.İ.F.D.	: Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
vd.	: Ve Devamı
yy.	: Yüzyıl
I. Kor.	: Korintlulara Birinci Mektup
II. Petrus	: Petrus'un İkinci Mektubu
I. Tim.	: Timoteosa Birinci Mektup

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	7
KISALTMALAR	9
GİRİŞ	13
A. Araştırmanın Metodu ve Kaynakları	13
B. Hıristiyan Dünyasındaki Gelişmeler ve II. Vatikan Konsili	14
BİRİNCİ BÖLÜM	
GELENEKSEL ve ÇAĞDAŞ HİRİSTİYAN ANLAYIŞINDA KİLİSE, VAHİY ve KURTULUŞ KAVRAMLARI	21
A. Kilise Babalarının Kilise, Vahiy ve Kurtuluş Konusundaki Yaklaşımları	22
1. Clement	22
2. Tertullian	27
3. Origen	30
4. Augustinus	35
B. Çağdaş Hıristiyan İlahiyatçılara Göre Kilise, Vahiy ve Kurtuluş Kavramları	44
1. Henri de Lubac	44
2. Yves Congar	47
3. Edward Schillebeeckx	50
4. Hans Küng	53
İKİNCİ BÖLÜM	
CİZVİT İLAHİYATÇI KARL RAHNER VE ONUN KİLİSE, VAHİY ve KURTULUŞ KONUSUNDAKİ TEOLOJİK YAKLAŞIMLARI	59
A. Karl Rahner'in Hayatı ve Eserleri	59
1. Karl Rahner'in Hayatı	59
2. Karl Rahner'in Eserleri	65
B. Karl Rahner Düşüncesinde Kilise, Vahiy ve Kurtuluş	70
1. Karl Rahner'e Göre Kilise, Günahkârlar Kilisesi ve Günahkâr İnsan	70
2. Karl Rahner'e Göre Vahiy	83
3. Karl Rahner'e Göre Kurtuluş ve Anonim Hıristiyanlık Teorisi	89
C. Karl Rahner'e Karşı Yapılan Eleştiriler	103
SONUÇ	107
KAYNAKÇA	109
DİZİN	115